SLUHODVOD – CIKEL VKLJUČEVANJA IN POVEZOVANJA RAZLIČNIH MEDIJEV

TISA NEŽA HERLEC & IVANA MARIČIĆ / 24/02/2019

Zavod Sploh je letos oblikoval nov cikel zvočnih dogodkov z naslovom Sluhodvod, katerega cilj je zagotoviti prostor za odprt dialog o glasbi, zvoku in zvočni umetnosti. Ko se glasbeniki_ce, skladatelji_ce, muzikologi_nje, zvočni_e umetniki_ce in drugi_e med sabo pogovarjamo o sodobni, improvizirani in/ali eksperimentalni glasbi, pogosto (ne vsi in ne vsakič) jecljaje iščemo besedišče, s katerim bi strnili svoja zanimanja. Na intuitivni ravni *tovrstni* glasbi nedvomno sledimo, govor o njej pa se pogosto konča z razpravo o tehnikalijah ali pa zaide v svet metafor in opisov z *visoko letečimi* besedami in prenapihnjenimi pojmi, polnimi izpraznjene vsebine. Refleksija o zvoku in o glasbi današnjega časa pogosto umanjka, prav s to odsotnostjo pa se ukvarja Sluhodvod, ki ne želi le producirati, ampak tudi sprotno reflektirati. Sluhodvodov stalni kolektiv – Tisa Neža Herlec , Tilen Lebar , Ivana Maričić , Mauricio Valdes San Emeterio – že znotraj sebe poskuša delovati kot ogledalo, ki izziva prevzeta mnenja in paradigme.

Sluh-

Štirje jezdeci Sluhodvoda se med seboj ne poznajo *prav dobro*, navkljub temu so hitro našli elemente, ki jih povezujejo; šumi, obrobni zvoki, zvoki v ozadju in neopazni vsakdanji zvoki, ki oblikujejo našo podzavest, so jedro njihovega raziskovanja, zanimanja. Prostor, ki nas obkroža, je vedno tudi zvočni prostor, saj zvoka preprosto ne moremo izklopiti. Zato je Sluhodvodov kolektiv ubral schaefferiansko pot raziskovanja in ustvarjanja zvočnih toposov. Z dekonstrukcijo zvočne gmote, tako vsakdanje kot tiste, ki se pojavlja v performativnih okoljih, si Sluhodvod v petih edicijah prizadeva za preusmeritev pozornosti na *konkretne* zvoke. Na ta način ustvarja *sluhovadnico*, katere smoter je bolj pozorno poslušanje in večja občutljivost na zvoke. Hkrati kolektiv naslavlja tudi politično okolje, saj opozarja na kontrolo oblasti nad slišanim. Kar je zakrito, je drugačno in (tudi) nevarno. Prav v političnem se rojeva druga dimenzija opazovanja konkretnih zvokov, in sicer v prepovedi ustavitve. Zastoj telesa ali dela je obenem zastoj sistema, takšno opazovanje in posledično mirovanje pa postaneta dejanje upora.

-hod-

Produkciji nasproti ustvarjalci cikla postavijo mirovanje, ki se prelevi v drugačno formo gibanja, v igro. Različni objekti postanejo glasbila, ki se transformirajo v t.i. *interaktive*, namenjene obiskovalčevi raziskavi in domišljiji. Z menjavanjem akustičnih prostorov, po katerih se obiskovalci_ke prosto premikajo, in z rekontekstualizacijo zvočnih in glasbenih (iz)virov se pasivna poslušalčeva_kina vloga na trenutke prelevi v aktivno in zavzeto. Na ta način se prečka meja med individualnim in kolektivnim, saj vsaka, še tako drobna akcija vsakega_e posameznika_ce vpliva na celotno zvočno sliko, ki jo proizvaja spontano nastali kolektiv, ki ga gradi (emancipirana) publika. Ravno zaradi tega je zvočni rezultat prepuščen naključju, odvisen je od koncentracije, preferenc, želja, aktivnosti in interakcije obiskovalcev in obiskovalk z zvočnimi predlogi.

-vod

Ustvarjalci Sluhodvoda ne želijo popolnega naključja, čisti improvizaciji se želijo izogniti. Zato, da bi v pluralizmu posamičnih, individualnih izkušenj omogočili skupno refleksijo in posledično besedo o glasbi, zvoku in zvočni umetnosti, poskušajo ustvariti skupne referenčne točke. Te se manifestirajo v obliki grafičnih partitur, schaefferjeve tipomorfologije, spektromorfološke analize zvenečih objektov, prostorskih zemljevidov in ubesedene teorije. Na ta način ob rabi *interaktivov* nenehno širijo/preizprašujejo formo koncerta in ustvarjajo hibridni vmesni prostor, ki se razteza nekje med zvočnim in vizualnim, koncertom in zvočno inštalacijo, eksperimentom in propozicijo.

Prostor ni vedno le zvočni prostor, je tudi družbeni. Iz te trditve se poraja nova veja zanimanja za terapevtsko moč zvoka, za znanstvene, zlasti pa nevrološke raziskave ter sociološke aspekte zvoka kot enega temeljnih gradnikov družbe nasploh. Ustvarjalci cikla se bodo dotaknili fenomenov, kot so ASMR (Autonomous sensory meridian response), ki pri širokih množicah uspe doseči aktivno poslušanje, empatija kot posledica aktivnosti zrcalnih nevronov, možnost znanstvene kvantizacije čustev ter *binaural beats* in *white noise* kot sproščujočih zvočnih impulzov. Ob premišljevanju le-teh bodo izrisovali meje placeba in se soočali z lastno naivnostjo.

Resonance

Prvi v nizu Sluhodvodovih dogodkov je, po besedah Tise Neže, »zvočna instalacija v svoji formi in laboratorij v svoji esenci«. Že sam naslov dogodka – Resonance – izkazuje željo po vzpostavitvi (nepredvidljivih) relacij med viri zvočenja (*interaktivi*) in obiskovalci, ki postanejo *interakterji*, ter tudi medčloveških interakcij in odnosov, ki se zaradi okolja vzpostavijo v samem prostoru. 1. marca se bo v Španskih borcih premierno poskušalo vzpostaviti mrežo akcij in *odzvenov* nanje.

*

Proces ustvarjalk in ustvarjalcev Sluhodvoda je v celoti improvizirano dejanje, ki skače med kaotičnostjo in transparentnostjo, nekonsistenco in odločnostjo. Njihovo delo je bilo občasno fizično, časovno in intelektualno izzvano, iz množice možnih poti pa vendarle poskuša izluščiti eno jasno linijo, ki združuje različne poglede in interese znotraj novonastalega kolektiva, ki v sebi združuje posameznike iz različnih krajev, kulturnih okolij, umetniških in teoretskih smeri. Njihov cilj pa je jasen: slišati in razumeti.